

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 24/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning och lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet samt vissa lagar som har samband med dem

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 10 september 2013 regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning och lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet samt vissa lagar som har samband med dem (RP 92/2013 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande om ärendet. Utlåtandet (GrUU 31/2013 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- avdelningschef, brigadgeneral Pasi Kostamovaara och lagstiftningsråd Jaana Heikkinen, inrikesministeriet
- konsultativ tjänsteman Janina Groop-Bondestam, justitieministeriet
- arbetsmarknadsjurist Miska Lautiainen, finansministeriet

- förvaltningsråd Anne E. Niemi, högsta förvaltningsdomstolen
- biträdande chef, överstelöjtnant Jaakko Hamunen, gräns- och sjöbevakningsskolan
- minister Gun-Mari Lindholm och Europarättschef Michaela Slotte, Ålands landskapsregering
- huvudförtroendeman Juha Masalin, Rajaturvallisuusunioni ry
- organisationschef, överstelöjtnant Kari Haapanen, Officersförbundet rf.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- inrikesministeriet, räddningsavdelningen
- inrikesministeriet, polisavdelningen
- undervisnings- och kulturministeriet
- dataombudsmannen
- Helsingfors förvaltningsdomstol
- Nödcentralsverket
- Polisyrkeshögskolan
- Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf
- Löntagarorganisationen Pardia
- Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf
- Befälsförbundet rf
- professor Olli Mäenpää
- professor Kaarlo Tuori.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås ändringar i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning, lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet, lagen om nödcentralsverksamhet och strafflagen.

Bestämmelserna om förflyttning av gränsbevakningsväsendets tjänstemän till andra uppgifter preciseras enligt förslaget så att en tjänsteman kan förflyttas till sådana andra uppgifter som vid gränsbevakningsväsendet normalt sköts av personer med samma utbildning som tjänstemannen. I bestämmelserna om gränsbevakares grundutbildning föreslås ändringar som innebär

att de studerande på grundkursen för gränsbevakare i regel får samma studiesociala förmåner som kadetterna vid Försvarshögskolan. Studiena betraktas inte längre som tjänsteuppdrag.

Gränsbevakningsväsendets register för tillstånds- och övervakningsärenden ska enligt förslaget delas upp i två olika register. Bestämmelserna om gränsbevakningsväsendets rätt att få information från Nödcentralsverket föreslås bli preciserade.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2014.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Grundkursen för gränsbevakare

Grundkursen för gränsbevakare avläggs för närvarande vid Gräns- och sjöbevakningsskolan som tjänsteuppdrag. Den studerande utnämns för viss tid till en gränsbevakartjänst och till honom eller henne betalas då för studietiden lön enligt gränsbevakningsväsendets lönesystem.

I propositionen föreslås det att de studiesociala förmånerna för studerande på grundkursen för gränsbevakare av statsekonomiska skäl ändras så att de i regel motsvarar förmånerna för kadetter som studerar vid Försvarshögskolan. Studiena ska enligt förslaget fortfarande vara kostnadsfria men de ska inte längre utföras som tjänsteuppdrag. De studerande kommer enligt förslaget inte längre att vara tjänstemän och har sålunda inte de rättigheter och skyldigheter som tillkommer tjänstemän.

Studerande på grundkursen för gränsbevakare ska också i framtiden underteckna en tjänstgöringsförbindelse i början av studierna, eftersom den som avlagt studierna med godkänt resultat omedelbart efter avslutade studier utnämns till en gränsbevakartjänst.

Utskottet ser det som viktigt att propositionen föreslår bestämmelser på lagnivå bland annat om de studerandes ställning, studiesociala förmåner, drogtestning, studierätt, förlust av studierätt och ändringssökande. Utskottet föreslår nedan i detaljmotiveringen vissa ändringar i dessa bestämmelser.

Behandling av personuppgifter

Gränsbevakningsväsendet har ett register för tillstånds- och övervakningsärenden där man kan lagra information som anknyter till gränsbevakningsväsendets tillståndsförvaltning och lagstadgade övervakningsuppgifter. Information om gränskontroller har tidigare ansetts vara administrativa uppgifter, trots att gränsbevakningsväsendets övervakningsuppgifter till sin natur snarare är uppgifter som i enlighet med polislagen (495/1995; 872/2011) anknyter till att upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Utskottet ser det som motiverat att gränsbevakningsväsendets register för tillstånds- och övervakningsärenden delas upp i två olika personregister på det sätt som regeringen föreslår. I det nya registret för tillståndsärenden ska enligt förslaget registreras endast uppgifter om gränszonstillstånd och -anmälningar som klart kan anses

ha samband med den administrativa verksamheten. I det nya registret för övervakningsärenden ska enligt förslaget däremot registreras sådan i samband med övervakningsuppdrag erhållen information som har samband med upprätthållande av allmän ordning och säkerhet enligt 1 kap. 1 § 1 mom. i den nya polislag (872/2011) som träder i kraft vid ingången av 2014. Till dessa övervakningsuppgifter hör enligt förslaget också gränskontroller och annan gränsövervakning.

I nödcentralsdatasystemet registreras uppgifter om faromoment som är relevanta med tanke på myndigheternas arbetarskydd och som också är viktiga för att gränsbevakningsväsendet ska kunna utföra sitt lagstadgade uppdrag. För närvarande har gränsbevakningsväsendet inte någon allmän rätt att med hjälp av teknisk anslutning hämta information som registrerats i nödcentralsdatasystemet. Sådan information kan i princip hämtas endast då en nödcentral har lämnat gränsbevakningsväsendet eller annars på särskild begäran. Utskottet välkomnar regeringens förslag att gränsbevakningsväsendet ska få rätt att med hjälp av teknisk anslutning ur nödcentralsdatasystemet automatiskt hämta information som är relevant med tanke på myndigheternas arbetarskydd.

Utifrån erhållen information konstaterar utskottet att de föreslagna bestämmelserna om behandling av personuppgifter har beretts på ett riktigt sätt och utskottet har till denna del inget att anmärka mot propositionen.

Förflyttning av tjänstemän

Enligt 14 § 1 mom. i den gällande lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005) är en tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet skyldig att övergå till en annan tjänst eller uppgift inom gränsbevakningsväsendet då detta är nödvändigt för att besätta en vakant tjänst eller uppgift enligt gränsbevakningsväsendets detaljerade sammansättning eller i övrigt för att tjänstgöringen ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

Regeringen föreslår att nämnda 14 § 1 mom. ändras så att en tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet är skyldig att övergå till en annan tjänst

på minst samma nivå eller också till en sådan annan uppgift inom gränsbevakningsväsendet som kan skötas med den utbildning som tjänstemannen har, om en sådan förflyttning är nödvändig för att besätta en vakant tjänst eller uppgift enligt gränsbevakningsväsendets detaljerade sammansättning eller i övrigt för att tjänstgöringen ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

Bakgrunden till förslaget är högsta förvaltningsdomstolens beslut (HFD:2013:5). Av beslutet framgår att en kommandör vid gränsbevakningsväsendet hade återkallat en äldre gränsbevakares förordnande till gränskontrollant, efter det att den äldre gränsbevakaren hade förbjudits att inneha tjänstevapen. För att den äldre gränsbevakarens tjänstgöring skulle ordnas på ett ändamålsenligt sätt hade han därefter för viss tid förordnats till en uppgift som underhållsmontör, vilket var en uppgift av lägre svårighetsgrad och med lägre löneklass än uppgiften som gränskontrollant. Förvaltningsdomstolen hade med anledning av den äldre gränsbevakarens besvär upphävt kommandörens förflyttningsbeslut. Högsta förvaltningsdomstolens slutsats var densamma som förvaltningsdomstolens. Den juridiska bedömningen av saken påverkades enligt högsta förvaltningsdomstolen inte av att syftet med arrangemanget hade varit att undvika disciplinära åtgärder mot den äldre gränsbevakaren.

Gränsbevakningsväsendet hade motiverat förflyttningsbeslutet med den skyldighet att övergå till en annan tjänst som avses i 14 § 1 mom. i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning och med att man med stöd av statstjänstemannalagen (750/1994) och arbetsledningsrätten har rätt att inom statsförvaltningen ändra en tjänstemans uppgifter också till uppgifter av lägre svårighetsgrad. Förvaltningsdomstolarna har dock inte varit av samma åsikt.

I statstjänstemannalagen finns bestämmelser om tjänstemännens skyldigheter, rättigheter och rättssäkerhet. Enligt 14 § 1 mom. i statstjänstemannalagen ska en tjänsteman iaktaga bestämmelserna om arbetsledning och övervakning. Bestämmelsen har inte gett rätt att förflytta en tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet från en uppgift som anknyter till dennes tjänst till en an-

nan uppgift. Förflyttning till en annan uppgift förutsätter, vilket framgår av högsta förvaltningsdomstolens avgörande, uttryckliga bestämmelser på lagnivå och att det finns godtagbara grunder för förflyttningen. På grund av arten av gränsbevakningsväsendets uppgifter föreskrivs det i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning uttryckligen om förflyttning av en tjänsteman såväl till en annan tjänst som till en annan uppgift.

Utskottet håller med det som sägs i propositionsmotiven om att förflyttning av en tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet till en annan uppgift som motsvarar den utbildning tjänstemannen har fått på grund av arten av gränsbevakningsväsendets uppgifter är nödvändig för att tjänstgöringen ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt med hänsyn till karriären, också då tjänstemannen av någon orsak som beror på honom eller henne inte längre har förutsättningar att sköta sin nuvarande uppgift. Tjänstemannen kan t.ex. uppträda på ett sådant sätt att han eller hon inte längre är lämplig att arbeta i uppgifter som förutsätter en gränsbevakningsmans befogenheter. Om tjänstemannens uppträdande inte är så klandervärt att det förutsätter att tjänstemannen sägs upp, skiljs från tjänsteutövning för viss tid eller avhålls från tjänsteutövning, bör det vara möjligt att överföra tjänstemannen till uppgifter som han eller hon kan sköta utan en gränsbevakningsmans befogenheter. Utskottet understryker att en sådan förflyttning i allmänhet är temporär och att tjänstemannen ska förflyttas tillbaka till de tidigare uppgifterna så snart som befogenheterna kan återställas.

Det kan också vara fråga om att förflytta en tjänsteman till en uppgift vars svårighetsgrad enligt gränsbevakningsväsendets lönesystem är lägre. I synnerhet med tanke på sådana situationer är tjänstemannens lön enligt gränsbevakningsväsendets tjänstekollektivavtal skyddad på så sätt att lönen hålls på samma nivå i ett års tid efter förflyttningen. Om lönen inte under den tiden har stigit minst till nivån före förflyttningen, sjunker den därefter med en kravnivå.

Övriga synpunkter

I propositionen ingår också förslag till ändring av vissa detaljer i den gällande lagstiftningen om avgångsåldern för gränsbevakningsväsendets tjänstemän och skiljande av en gränsbevakningsman från tjänsteutövning för viss tid. Utskottet har till denna del ingenting att invända mot de föreslagna bestämmelserna.

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslag 3 och 4 utan ändringar och lagförslag 1 och 2 med de ställningstaganden och ändringsförslag som framgår av betänkandet.

Detaljmotivering

1. Lag om ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning

25 a §. Allmän organisering av utbildning och forskning inom gränsbevakningsväsendet. Grundlagsutskottet konstaterar i sitt utlåtande att Gräns- och sjöbevakningsskolan enligt formuleringen i 25 a § i lagförslaget skulle kunna föreskriva också om annat än ordningsföreskrifter. Grundlagsutskottet anser att lagbestämmelserna behöver kompletteras med bestämmelser om utbildningens längd och de studerandes uppförandeskyldigheter.

Till följd av grundlagsutskottets utlåtande föreslår förvaltningsutskottet att det till 25 a § i lagförslaget fogas ett nytt 3 mom., enligt vilket längden för grundkursen för gränsbevakare är högst 12 månader. Det föreslagna 3 mom. enligt propositionen flyttas därmed oförändrat till ett nytt 4 mom. i paragrafen.

Trots det nya 3 mom. är det skäl att behålla ordalydelsen i 25 a § 2 mom. 1 punkten i lagförslaget oförändrad, eftersom det genom instruktionen måste kunna föreskrivas om varaktigheten för gränsbevakningsväsendets tjänsterelaterade kurser. På undervisningens varaktighet för Gräns- och sjöbevakningsskolans utbildningsprogram, fortbildning och kompletterande utbildning för officerare tillämpas bestämmelserna om Försvarshögskolan.

Utskottet föreslår vidare att bestämmelsen om de studerandes uppförande i 25 a § 2 mom. i lagförslaget stryks. I stället föreslår utskottet att bestämmelser om de studerandes uppträdandeskyldigheter införs i en ny 25 f §.

25 f §. En studerandes skyldighet i fråga om uppträdande. (Ny). Utskottet föreslår med anledning av grundlagsutskottets utlåtande att det i en ny 25 f § om en studerandes skyldighet i fråga om uppträdande föreskrivs att det på uppträdandeskyldigheten för en studerande på grundkursen för gränsbevakare tillämpas vad som sägs i 20 § och vad som utfärdas genom ett reglemente vilket utfärdas som militärt kommandomål i enlighet med 57 § i värnpliktslagen (1438/2007).

Med det uppförande som avses i 25 a § 2 mom. 5 punkten i lagförslaget avses skyldigheten att följa det allmänna tjänstereglementet som utfärdats som militärt kommandomål. Även beväringar och kadetter som får utbildning för en militär tjänst är skyldiga att följa det allmänna tjänstereglementet. Det allmänna tjänstereglementet lägger grunden för ett enhetligt uppträdande och enhetliga handlingsmodeller bland militärpersonalen.

26 §. Antagning till grundkursen för gränsbevakare. Enligt 26 § 1 mom. i lagförslag 1 kan till grundkursen för gränsbevakare antas en person som har blivit godkänd i urvalsprovet och avlagt studentexamen, gymnasiets lärokurs eller minst andra stadiets yrkesexamen. Utskottet föreslår att antagningskriterierna preciseras så att till grundkursen kan antas en person som har blivit godkänd i urvalsprovet och avlagt en i lagen om anordnande av studentexamen (672/2005) avsedd examen, gymnasiets lärokurs eller minst andra stadiets yrkesexamen.

I 26 § 1 mom. 4 punkten i lagförslaget föreslår utskottet att formuleringen preciseras så att till grundkursen för gränsbevakare antas en person som har blivit godkänd i urvalsprovet och har fullgjort sin värnplikt i vapentjänst eller frivillig militärtjänst för kvinnor vid försvarsmakten eller gränsbevakningsväsendet i Finland.

26 c §. Studerandes studiesociala förmåner.

I 26 c § 1 mom. i lagförslaget föreskrivs att studerande på grundkursen för gränsbevakare under studietiden får inkvartering, måltider och kläder, hälsovård samt studie- och övningsmaterial kostnadsfritt.

Enligt inkommen utredning är avsikten att de studerande ska få hälsovård på allmänläkarnivå som motsvarar företagshälsovården för tjänstemän vid gränsbevakningsväsendet. Utskottet föreslår därför att 26 c § 1 mom. justeras så att uttrycket "hälsovård" ersätts med "hälsovård på allmänläkarnivå".

27 b §. Studietid samt senareläggning och avbrytande av studier. På grundval av 27 b § 3 mom. 3 punkten kan Gräns- och sjöbevakningsskolan avbryta studierna för högst ett år om den studerande vid förundersökning är misstänkt för brott och det är nödvändigt att avbryta studierna med beaktande av det misstänkta brottets art och hur grovt det är.

Av grundlagsutskottets utlåtande framgår att utskottet tidigare har ansett att den typen av bestämmelser kan bli ett problem med avseende på bestämmelserna om rättvis rättegång i 21 § i grundlagen och oskuldspresumtionen i artikel 6.2 i Europakonventionen (GrUU 60/2010 rd).

I fråga om det nu aktuella lagförslaget konstaterar grundlagsutskottet i sitt utlåtande GrUU 31/2013 rd att i bestämmelsen är rätten att avbryta studierna vid misstanke om brott kopplad till att åtgärden ska vara nödvändig. Grundlagsutskottet menar dock att förslaget måste kompletteras med en beskrivning av brottets art och grovhet. Skolan kan ha rätt att avbryta studierna vid misstanke om brott, om brottets art och grovhet visar att den studerande är olämplig för att inneha en tjänst vid gränsbevakningsväsendet eller att delta i undervisning eller utbildning på Gräns- och sjöbevakningsskolan. En person kan vara olämplig för att delta i undervisning eller utbildning på Gräns- och sjöbevakningsskolan till exempel för att han eller hon kan anses utgöra en risk för andras säkerhet i skolan, vid övningar i samband med studierna eller vid andra tilldelade uppgifter.

Dessutom måste det enligt grundlagsutskottets utlåtande framgå av bestämmelserna att det finns synnerligen sannolika skäl för misstanken.

Med anledning av grundlagsutskottets utlåtande föreslår förvaltningsutskottet att 27 b § 3 mom. 3 punkten ändras så att Gräns- och sjöbevakningsskolan på eget initiativ kan avbryta studierna för högst ett år åt gången, om den studerande vid förundersökning är misstänkt för brott och, med beaktande av det misstänkta brottets art och hur grovt det är, är olämplig för en tjänst inom gränsbevakningsväsendet eller för att delta i undervisning eller utbildning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan samt om det finns synnerligen sannolika skäl för misstanken.

28 §. Förlust av studierätt. Med stöd av 28 § 1 mom. 1 punkten i lagförslaget kan Gräns- och sjöbevakningsskolan återkalla rätten för en studerande att delta i utbildningen och undervisningen, om den studerande inte uppfyller antagningskriterierna för den studiekurs han eller hon avlägger. Att förlora studierätten därför att man inte uppfyller antagningskriterierna för en studiekurs är enligt utskottet en exceptionellt sträng påföljd. Enligt uppgift till utskottet har avsikten med denna punkt varit att föreskriva om att grunderna för antagning till utbildningen ska uppfyllas också under studietiden. För en studerande på grundkursen för gränsbevakare kan det särskilt bli aktuellt vid förlust av medborgarskapet. I annan utbildning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan kan det gälla en grund för antagning till specialuppgifter.

Utskottet föreslår att 28 § 1 mom. 1 punkten preciseras så att Gräns- och sjöbevakningsskolan återkalla rätten för en studerande att delta i utbildningen och undervisningen, om den studerande inte uppfyller antagningskriterierna för utbildningen.

Lagförslagets 28 § 1 mom. 9 punkt gäller förlust av studierätten om den studerande upprepa gånger eller på ett väsentligt sätt bryter mot Gräns- och sjöbevakningsskolans instruktion. Med anledning av vad som sagts i samband med 25 a och 27 f § föreslår utskottet att det till 28 §

1 mom. 9 punkten fogas en hänvisning till nya 27 f §.

Vidare föreslår utskottet att 28 § 1 mom. 10 punkten kompletteras med en hänvisning till 25 a § 3 mom. Nämda 10 punkt gäller förlust av studierätt till följd av att den studerande inte har slutfört sina studier inom den i undervisningsplanen angivna maximitiden.

29 §. Ändringssökande. I den föreslagna 29 § sammanställs alla studierelaterade bestämmelser om överklagande. Enligt propositionsmotiven är avsikten med ändringen att med anledning av justitieministeriets pågående projekt för utveckling av systemet för omprövning och besvärstillstånd förenhetliga systemet för överklagande av studierelaterade beslut.

Sakkunniga har i fråga om bestämmelserna om ändringssökande ansett att det är skäl att i lagen särskilt specificera endast de beslut där man i första steget av rättsprocessen får begära omprövning. Till övriga delar skulle rätten att överklaga gränsbevakningsväsendets och dess förvaltningsenheters beslut också i fortsättningen avgöras enligt de allmänna bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen (586/1996), vilket innebär att den särskilda bestämmelsen om rätten att överklaga genom besvär i 29 § 2 mom. inte kan anses vara nödvändig. För tydlighetens skull och för att garantera ett tillräckligt rättskydd vore det på sin plats att ersätta bestämmelsen med en allmän hänvisningsbestämmelse enligt vilken ett beslut som fattats med stöd av denna lag får överklagas i enlighet med förvaltningsprocesslagen.

Vidare har sakkunniga konstaterat att förteckningen i föreslagna 29 § är detaljerad och tämligen heltäckande. Med beaktande av den allmänna besvärsrätten enligt 4 § i förvaltningsprocesslagen och samma lags 13 § 1 mom. om att det ska stadgas särskilt i lag om besvärsförbud, är bestämmelsen om ändringssökande i 33 § i lagen om Försvarshögskolan (1121/2008) mer heltäckande och tydligare än den nu föreslagna 29 §.

Förvaltningsutskottet föreslår på grundval av de nämnda yttrandena att 29 § 4 mom. oföränd-

rat blir paragrafens 2 mom. Samtidigt föreslås att hänvisningen till Gräns- och sjöbevaknings-skolan i 1 mom. stryks.

Utskottet föreslår att 29 § 3 mom. ändras till en informativ hänvisning till förvaltningsprocesslagen (29 § 2 mom. i lagförslaget). Momettet måste också kompletteras med en hänvisning till avvikande bestämmelser om ändringssökande genom formuleringen "om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag". Med formuleringen avses sådana bestämmelser om ändrings-sökande i 14 och 20 a § i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning som avser tjänstemän.

Utskottet föreslår att bestämmelsen om att förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd bibehålls i paragrafens 4 mom.

Således föreslår förvaltningsutskottet att 29 § i lagförslaget godkänns med följande lydelse:

"Den som är missnöjd med ett beslut (*utesl.*) om antagning till utbildning efter urvalsprov, tjänstgöringsförbindelse, förordnande till drog-testning, studiesociala förmåner för studerande på grundkursen för gränsbevakare, och senare-läggning av studier får begära omprövning hos staben för gränsbevakningsväsendet i enlighet med förvaltningslagen (434/2003). Beslut med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen.

(2 mom. som 4 mom. i RP)

Andra beslut får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen, om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag. Beslut om förlust av studierätt eller avbrytande av studier kan verkställas omedelbart, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat (3 mom. som 2 mom. i RP).

Förvaltningsdomstolens beslut enligt 1 och 3 mom. får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd (4 mom. som 3 mom. i RP)."

2. Lag om ändring av lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet

Ingressen. Förvaltningsutskottet har samtidigt regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet och lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet samt av vissa lagar som har samband med dem (RP 66/2012 rd) under behandling.

För samordningen av propositionerna föreslår förvaltningsutskottet att riksdagen stryker omnämmandet i ingressen i lagförslag 2 i propositionen RP 92/2013 rd (lag om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet) om att 7 § 3 mom. 1 punkten ska upphävas.

I lagförslag 2 i propositionen RP 66/2013 rd föreslår utskottet att 7 § 3 mom. ändras i sin helhet.

Eftersom avsikten är att stryka punkten om egendomsuppgifter i lagen, kan detta ske mer naturligt i samband med behandlingen av proposition RP 66/2012 rd.

10 §. Användning av polisens personregister vid utförande av gränsbevakningsväsendets uppdrag. Utskottet föreslår att det i 10 § 1 mom. görs en teknisk justering varigenom det hänvisas till "14 § 1 mom. 4 punkten i polismyndighetens personuppgiftslag" i stället för till "14 § 4 punkten i polismyndighetens personuppgiftslag".

Övriga lagförslag

Utskottet tillstyrker lagförslag 3 och 4 utan ändringar.

Lagstiftningsordning

Förvaltningsutskottet har beaktat grundlagsutskottets konstitutionella invändning mot 27 b § 3 mom. 3 punkten i lagförslag 1 på behörigt sätt. Lagförslagen kan således behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslag 3 och 4 utan ändringar och

godkänner lagförslag 1 och 2 med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005) 2 §, 3 § 1 mom., 5 § 2 mom., 7 § 2 och 3 mom., 9 § 2 mom., 14 och 15 §, 20 a § 2 mom., 23 och 25 §, 26—29 §, 31 § 1 mom., 35 a § 2 och 5 mom. samt rubriken för 36 § och 36 § 2 mom. 3 punkten samt 3 och 4 mom.,
av dem 5 § 2 mom. och 20 a § 2 mom. sådana de lyder i lag 221/2007, 31 § 1 mom. sådant det lyder i lag 555/2007 och 35 a § 2 och 5 mom. sådana de lyder i lag 477/2010, samt
fogas till lagen nya 25 a—25 f, 26 a—26 c, 27 a, 27 b och 28 a—28 c § som följer:

2, 3, 5, 7, 9, 14, 15, 20 a, 23 och 25 §
(Som i RP)

25 a §

Allmän organisering av utbildning och forskning inom gränsbevakningsväsendet

(1 mom. som i RP)

I instruktionen för Gräns- och sjöbevakningsskolan kan föreskrivas om

(1—4 punkten som i RP)

5) (*utesl.*) sådan inre ordning som den militära ordningen förutsätter,

(6—8 punkten som i RP)

Grundkursen för gränsbevakare räcker högst 12 månader. (Nytt 3 mom.)

(4 mom. som 3 mom. i RP)

25 b—25 e §
(Som i RP)

25 f § (*Ny*)

En studerandes skyldighet i fråga om uppträdande

På skyldigheten i fråga om uppträdande för en studerande på grundkursen för gränsbevakare tillämpas vad som föreskrivs i 20 § och vad som utfärdas genom ett reglemente vilket utfärdas som militärt kommandomål i enlighet med 57 § i värnpliktslagen.

26 §

Antagning till grundkursen för gränsbevakare

Gräns- och sjöbevakningsskolan antar studerande till grundkursen för gränsbevakare. Till grundkursen kan antas en person som har blivit godkänd i urvalsprovet och

(1 punkten som i RP)

2) har avlagt *examen som avses i lagen om anordnande av studentexamen (672/2005)*, gymna-

siets lärokurs eller minst andra stadiets yrkesexamen,

(3 punkten som i RP)

4) har fullgjort sin värnplikt i vapentjänst eller frivillig militärtjänst för kvinnor *vid försvarsmakten eller gränsbevakningsväsendet i Finland*,

(5 punkten som i RP)

(2—5 mom. som i RP)

26 a och 26 b §

(Som i RP)

26 c §

Studerandes studiesociala förmåner

Studerande på grundkursen för gränsbevakare får under studietiden inkvartering, måltider och kläder, hälsovård *på allmänläkarnivå* samt studie- och övningsmaterial kostnadsfritt.

(2—4 mom. som i RP)

27 och 27 a §

(Som i RP)

27 b §

Studietid samt senareläggning och avbrytande av studier

(1 och 2 mom. som i RP)

Gräns- och sjöbevakningsskolan kan på eget initiativ avbryta studierna för högst ett år åt gången, om

(1 och 2 punkten som i RP)

3) den studerande vid förundersökning är misstänkt för brott och (*utesl.*) det misstänkta brottets art och hur grovt det är *visar att den studerande är olämplig för en tjänst inom gränsbevakningsväsendet eller för att delta i undervisning eller utbildning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan och det finns synnerligen sannolika skäl för misstanken*, eller

(4 punkten som i RP)

(4 mom. som i RP)

28 §

Förlust av studierätt

Gräns- och sjöbevakningsskolan kan återkalla rätten för en studerande att delta i utbildningen och undervisningen, om den studerande

1) inte uppfyller antagningskriterierna för *utbildningen*,

(2—8 punkten som i RP)

9) upprepade gånger eller på ett väsentligt sätt bryter mot Gräns- och sjöbevakningsskolans instruktion *eller ett reglemente som avses i 25 f §* och en skriftlig varning inte kan anses vara en tillräcklig påföljd, eller

10) inte har slutfört sina studier inom den i 25 a § 3 mom. *eller* undervisningsplanen angivna maximitiden och Gräns- och sjöbevakningsskolan inte beviljar tilläggstid av särskilda skäl för att slutföra studierna.

(2 mom. som i RP)

28 a—28 c §

(Som i RP)

29 §

Ändringssökande

Den som är missnöjd med ett beslut (*utesl.*) om antagning till utbildning efter urvalsprov, tjänstgöringsförbindelse, förordnande till drogtestning, studiesociala förmåner för studerande på grundkursen för gränsbevakare, och senareläggning av studier får begära omprövning hos staben för gränsbevakningsväsendet i enlighet med förvaltningslagen (434/2003). Beslut med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen.

(2 mom. som 4 mom. i RP)

Andra beslut får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen, om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag. Beslut om förlust av studierätt eller avbrytande av studier kan verkställas omedelbart, om inte besvärsmyndigheten

bestämmer något annat. (3 mom. som 2 mom. i RP)

Förvaltningsdomstolens beslut enligt 1 och 3 mom. får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. (4 mom., 3 mom. i RP)

31, 35 a, 36 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

2.

Lag

om ändring av lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005) (*utesl.*) 9 § 3 mom. 1 punkten och 12 § 3 mom. 5 punkten,

ändras 3 § 1 mom., 5 § 1 mom., 8 §, rubriken för 9 § samt 9 § 1 mom., det inledande stycket i 9 § 3 mom. och 9 § 3 mom. 2 punkten, 10 §, 11 § 3 mom., 22 § 1 mom. 21 punkten samt 31 och 32 §, av dem 8 och 10 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 876/2011, 9 § 1 mom. och inledande stycket i 9 § 3 mom. sådana de lyder i lag 876/2011, samt 31 och 32 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 479/2010, och

fogas till 14 § ett nytt 4 mom., till lagen en ny 14 a § och till 22 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 980/2007, 1427/2009, 405/2010 och 479/2010, en ny 22 punkt som följer:

3, 5, 8 och 9 §
(Som i RP)

10 §

vakningslagen eller någon annan lag finns i 14 §
1 mom. 4 punkten i polisväsendets personuppgiftslag.
(2 mom. som i RP)

Användning av polisens personregister vid utförande av gränsbevakningsväsendets uppdrag

11, 14, 14 a, 22, 31 och 32 §
(Som i RP)

Bestämmelser om gränsbevakningsväsendets rätt att i polisens personregister registrera information som inhämtats för utförande av gränsbevakningsväsendets åligganden enligt gränsbe-

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Helsingfors den 11 december 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pirkko Mattila /saf
Rakel Hiltunen /sd
Risto Kalliorinne /vänst
Mika Kari /sd
Timo V. Korhonen /cent
Antti Lindtman /sd

Markus Lohi /cent
Outi Mäkelä /saml
Tapani Mäkinen /saml
Ulla-Maj Wideroos /sv
ers. Ari Jalonen /saf
Pauliina Viitamies /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.